[2019] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 102

ਗਣੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਆਪਣੇ ਪਾਵਰ ਏਜੰਟ ਜੀ ਰੁਕਮਣੀ ਗਣੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ

ਬਨਾਮ

ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4582)

03 ਮਈ, 2019

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸਫ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਐਂਡੋਮੈਂਟ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਕਟ, 1959- ਧਾਰਾਵਾਂ 6(6), 6(7), 63, 69, 70, 110 ਅਤੇ 115- ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963- ਧਾਰਾ 5- ਲਾਗੂਯੋਗਤਾ- ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਦੇ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਅੰਬਾਲਾਮ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ- ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ- ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 266 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਰੀ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ- ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ- ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ- ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ, 1959 ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, 1963 – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਧਾਰਾ 5 ਸਮੇਤ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਕਟ, 1959 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਐਕਟ ਦੀ

ਧਾਰਾ 110 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, 1959 ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਸੀਮਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, 1959 – ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ - ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਐਕਟ, 1959 ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ 103

ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਐਂਡੋਮੈਂਟ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਕਟ, 1959 - ਧਾਰਾ 69 – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਕਿਹਾ: ਧਾਰਾ 6 (7) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 1959 ਜਿਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਹੈ - ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ -

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਮ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 69 (1) ਅਤੇ 69 (2) ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 70 ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਧਾਰਾ 6 (7) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਕਟ, 1959 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ

ਕੀ **<u>ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਐਂਡੋਮੈਂਟ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਹੈ?</u>**

1. ਧਾਰਾ 6 (7) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 1959 ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਮ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 15] [113-E]

2. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 70 ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 69 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ

ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 69 ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 6 (7) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਕਟ, 1959 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਪਾਰਸ 16,17) [114-D-E; 115-A]

XXXXXX

104 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ [2019] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਕੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 (2) ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 29 (2) ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਬਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਕੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਕਟ 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?

3. ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਕੱਠੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਜੋ ਅਨੁਪਾਤ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

(1) ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ।

(2) ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਐਕਟ, 1959 ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਰਗੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ।

(3) ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 (2) ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਨਾ ਕਿ ਐਕਟ, 1959 ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ।

(4) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਕੀਮ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 54] [139-A-E]

3.1 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ 105

(i) ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 (2) ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

(ii) ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 29 (2) ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਬਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 (2) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

<u>ਕੀ ਐਕਟ 1959 ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?</u>

4. ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 5 ਸਮੇਤ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1959 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ, 1959 ਅਧੀਨ ਸਕੀਮ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ।

5. ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ. ਧਾਰਾ ੧੧੦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 58] [140-F-G]

6. ਧਾਰਾ 115 ਸੀਮਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਐਕਟ, 1959 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 59] [140-G-H]

7. ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

XXXXXX

ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਧਾਰਾ 69 (2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸੋਧਿਆ ਜਾ

ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਯਮਿਤਤਾ ਜਾਂ ਸਹੀਤਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕੇ, ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਉਚਿਤਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ। [ਪੈਰਾ 60] [141-A-C]

8. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 69 (2) ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁਦ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 69 (1) ਤਹਿਤ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਧਾਰਾ 69 ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਸਾਡੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 69 (1) ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

9. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 1959 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਸੀਮਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ ੧੧੫ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ ੫ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ

ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਐਕਟ, 1959 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। [ਪੈਰਾ 63] [142-A-B]

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ 107

ਪੀ. ਸਾਰਥੀ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ **(2000) 5 ਐਸਸੀਸੀ 355: [2000] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 402 - ਵਿਲੱਖਣ।**

ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਯੂਪੀ ਲਖਨਊ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਪਾਰਸਨ ਟੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਪਲਾਂਟਜ਼, ਕਾਨਪੁਰ **(1975) 4 ਐਸਸੀਸੀ 22;** ਟਾਊਨ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕੌਂਸਲ, ਅਥਾਨੀ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ, ਹੁਬਲੀ **(1969) 1 ਐਸਸੀਸੀ 873: [1970] 1 ਐਸਸੀਆਰ 51;** ਨਿਤਿਆਨੰਦ, ਐਮ. ਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (**1965) 2 ਐਸਸੀਸੀ 199**; ਸਕੁਰੂ ਬਨਾਮ ਤਾਨਾਜੀ, **1985 (3) ਐਸਸੀਸੀ 590: [1985] 2 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 109;** ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ) ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਹ ਮਨੀਲਾਲ ਚੰਦੂਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ **(1996) 9 ਐਸਸੀਸੀ 414;** ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਉੱਦਮ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2008) 7 ਐਸਸੀਸੀ 169;** ਐਮ.ਪੀ. ਸਟੀਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ **2015 (7) ਐਸਸੀਸੀ 58 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ.**

ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ, ਤ੍ਰਿਵੇਂਦਰਮ ਬਨਾਮ ਟੀਪੀ ਕੁਨਹਾਲੀਅੰਮਾ **(1976) 4 ਐਸਸੀਸੀ 634: [1977] 1 ਐਸਸੀਆਰ 996;** ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਯੂ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਮਦਨ ਲਾਲ ਦਾਸ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਬਰੇਲੀ **(1976) 4 ਐਸਸੀਸੀ 464;** ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅੰਸ਼ੁਮਨ ਸ਼ੁਕਲਾ **(2014) 10 ਐਸਸੀਸੀ 814: [2014] 11 ਐਸਸੀਆਰ 361;** ਸਈਦ ਜ਼ਲੀਲ ਅਖਤਰ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਆਵਮ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ, (**2016) 12 ਐਸਸੀਸੀ 365;** ਮੁਕਰੀ ਗੋਪਾਲਨ ਬਨਾਮ ਚੇਪੀਲਾਟ ਪੁਥਨਪੁਰਯਿਲ ਅਬੂਬਕਰ **(1995) 5 ਐਸਸੀਸੀ 5: [1995] 2 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 1 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।**

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2000] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 402 ਵਿਲੱਖਣ ਪੈਰਾ 18
(1975) 4 ਐਸਸੀਸੀ 22 ਪੈਰਾ 20 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
[1970] 1 ਐਸਸੀਆਰ 51 ਪੈਰਾ 25 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਸੀ
(1965) 2 ਐਸਸੀਸੀ 199 ਪੈਰਾ 26 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
[1977] 1 ਐਸਸੀਆਰ 996 ਪੈਰਾ 29 ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ
[1985] 2 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 109 ਪੈਰਾ 31 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
(1996) 9 ਐਸਸੀਸੀ 414 ਪੈਰਾ 33 ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ
(2008) 7 ਐਸਸੀਸੀ 169 ਪੈਰਾ 34 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
(2015) 7 ਐਸਸੀਸੀ 58 ਪੈਰਾ 39 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
(1976) 4 ਐਸਸੀਸੀ 464 ਪੈਰਾ 41 ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ
[1995] 2 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 1 ਪੈਰਾ 45 ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ
[2014] 11 ਐਸਸੀਆਰ 361 ਪੈਰਾ 50 ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ
(2016) 12 ਐਸਸੀਸੀ 365 ਪੈਰਾ 52 ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ

XXXXXX

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4582.

ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਦੁਰਈ ਬੈਂਚ ਦੇ 2014 ਦੇ ਡਬਲਯੂਏ (ਐਮਡੀ) ਨੰਬਰ 1094 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਅਜਮਲ ਖਾਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਏ. ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣਨ, ਕਰੀ ਵੈਂਕਟ ਰੈੱਡੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਐਸ. ਨਾਗਾਮੁਥੂ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਮ.ਪੀ. ਪਾਰਥੀਬਨ, ਆਰ. ਐਸ. ਵੈਰਾਕਿਨ, ਆਰ. ਸੁਧਾਤੀਆਵਨ, ਵਿਨੋਦ ਕੰਨਾ ਬੀ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਅਪੀਲ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਦੁਰਈ ਬੈਂਚ ਦੇ 04.12.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 22.08.2014 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਦਾਇਗੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ 31.07.2013 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਫੈਸਲਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

2. ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ: -

2.1 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਦਾਨ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਕਟ, 1959 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ 1959 ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 63 ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅੰਬਾਲਾਮ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 21.12.2010 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅੰਬਾਲਾਮ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਤਿਰੂਪਥਰਤਾਲੂ, ਸ਼ਿਵ ਗੰਗੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਅੰਬਾਲਾਮ ਵਜੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.] 109

2.2 ਰਾਧਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਦੁਆਰਾ 2011 ਦੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.ਐਮ.ਡੀ. ਨੰਬਰ 14382 ਅਤੇ ਮਾਧਵਨ ਦੁਆਰਾ 2012 ਦੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 185 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ 31.12.2010 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਦੋਵੇਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ 10.01.2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 2012 ਦਾ ਇੱਕ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.ਐਮ.ਡੀ. ਨੰਬਰ 379 ਇੱਕ ਲਕਸ਼ਮਣਨ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ 12.01.2012 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਪੀ.ਆਰ. ਰਾਮਨਾਥਨ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 31.12.2010 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ 2012 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2007 ਦਾਇਰ

ਕੀਤੀ। ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਪੀਆਰ ਰਾਮਨਾਥਨ ਨੇ 2013 ਦੀ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.ਐਮ.ਡੀ ਨੰਬਰ 3379 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਪਣੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 07.03.2013 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

2.3 ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 2012 ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2007 ਵਿੱਚ 30.04.2013 ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 266 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੇਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਤੀਜਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 7-8 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਮਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਚੇਨਈ ਜਾਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੫ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

2.4 ਵਿਦਵਾਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 31.07.2013 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ 266 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 31.07.2013 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 2013 ਦੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.ਐਮ.ਡੀ. ਨੰਬਰ 13804 ਵਜੋਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਐਕਟ 1959 ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

XXXXXX

2.5 ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਐਕਟ, 1959 ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ 1959 ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਮਿਤੀ 04.12.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।

3. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ ਅਜਮਲ ਖਾਨ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਨਾਗਵਥੂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ੧੯੫੯ ਦੀ ਧਾਰਾ ੬੯ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 6 (6) ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 6 (7) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ

ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੫ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

5. ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਇਕੋ ਇਕ ਵਿਵਸਥਾ ਜੋ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 (2) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ 1959 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ 1959 ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 115 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਕਟ 1959 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 110 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਭਗ ਜਿੰਨੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, 1908 ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਐਕਟ ੧੯੫੯ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜਾਲ ਸਨ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਆਂਇਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ

1959 ਦੀ ਸਕੀਮ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 (2) 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.] 111

7. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

8. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦੇ ਹਨ: -

1) ਕੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਹੈ?

2) ਕੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 (2) ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਤਾ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 29 (2) ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਬਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

3) ਕੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਕਟ 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?

4) ਕੀ ਐਕਟ 1959 ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

<u>ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 9.</u>

ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1959 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "ਕਮਿਸ਼ਨਰ" ਅਤੇ "ਅਦਾਲਤ" ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1959 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 6 (6) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ:

"ਧਾਰਾ 6(6) "ਕਮਿਸ਼ਨਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ;

10. ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 6 (7) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

XXXXXX

"ਧਾਰਾ 6(7) "ਅਦਾਲਤ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ- (i) ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕਿਸੇ ਗਣਿਤ ਜਾਂ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਚੇਨਈ ਸਿਟੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ;

(ii) ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਸਥਿਤ ਗਣਿਤ ਜਾਂ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਠ ਜਾਂ ਮੰਦਰ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ।

(iii) ਕਿਸੇ ਮਠ ਜਾਂ ਮੰਦਿਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮਠ ਜਾਂ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(iv) ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਣਿਤ ◌ਾਂ ਜਾਂ ਮੰਦਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਗਣਿਤ ਜਾਂ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ;

11. ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 8 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"ਸੈਕਸ਼ਨ 8. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ- ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ:-

(ਓ) ਕਮਿਸ਼ਨਰ;

(a) ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ;

(ਅ) ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ;

(c) ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ; ਅਤੇ

(ਡੀ) ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ।

12. ਧਾਰਾ 9 (1) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝੇ। ਧਾਰਾ 9 (2) ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

13. ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਵਾਇਤੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀ ਰਾਮਨਾਥ ਅਈਅਰ, ਤੀਜੇ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਐਡਵਾਂਸਡ ਲਾਅ ਲੈਕਸੀਕੋਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਲਿਟਲਟਨ 'ਤੇ ਕੋਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਿਆਂ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਹਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ - ਅਭਿਨੇਤਾ, ਰੀਅਸ ਅਤੇ ਜੂਡੇਕਸ: ਅਭਿਨੇਤਾ, ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੈ; ਰੀਅਸ, ਜਾਂ ਬਚਾਓਕਰਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ, ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀ, ਜੋ ਤੱਥ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਸੱਟ

ਲੱਗੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਪਾਅ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ" (3 ਸਟੈਫ. ਕਾਮ 6 ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ, ਪੰਨਾ 383, 385). ਇਹ ਵੀ ਦੇਖੋ 30 M. 326: 2 MLT 267, ਅਦਾਲਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦਾ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇੱਕ ਸੰਗਠਿਤ ਸੰਸਥਾ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੁਝ ਖਾਸ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਟਾਰਨੀ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ, ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ, ਕਲਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਮਾਂਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.] 113

14. ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਗਠਨ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ, ਬੰਗਾਲ, ਆਗਰਾ ਅਤੇ ਅਸਾਮ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਐਕਟ, 1887 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ, ਸਬ-ਆਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਮੁਨਸਿਫਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਬਈ, ਕਲਕੱਤਾ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਸਮਾਲ ਕਾਜ਼ ਐਕਟ, 1882 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

15. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 6 (7) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 1959 ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਮ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 69 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਾਂ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ:

"ਧਾਰਾ 69. ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ-

(1) ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ 1 [ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ] ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

(2) [1] [ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ] ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਯਮਿਤਤਾ ਜਾਂ ਸਹੀਤਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, [1] [ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ

ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ] ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਉਚਿਤਤਾ।

XXXXXX

1 [ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ] ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਗਲੀ ਅਗਲੀ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ ਜਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 70 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜਾਂ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਧਾਰਾ 66 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

16. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 70 ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 69 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 70 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਧਾਰਾ 70. ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ। (1) ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ"-

(i) ਧਾਰਾ 69 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 63, ਧਾਰਾ 64 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 67 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ; ਜਾਂ

(ii) ਧਾਰਾ 22 ਦੀ ਧਾਰਾ 63, ਧਾਰਾ 64 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਨਾਲ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) (ਏ), 2 ਜਾਂ (4) (ਏ) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 65 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਇਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ, ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.] 115

17. ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 69 ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 6 (7) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਣ ਦਾ ਸਵਾਲ

ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਕਟ, 1959 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

18. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਪੀ ਸਾਰਥੀ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (2000) 5 ਐਸਸੀਸੀ 355 **ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ**।ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਲੇਬਰ (ਅਪੀਲਜ਼) ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 41 (2) ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਗਠਿਤ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 11.01.1983 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸ਼ਾਪਸ ਐਂਡ ਅਸਟੈਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟਜ਼ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 41 (2) ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸ਼ਾਪਸ ਐਂਡ ਅਸਟੈਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟਜ਼ ਐਕਟ, 1947 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕ੍ਰਿਤ ਬੈਂਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਉਕਤ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਿਰਤ (ਅਪੀਲ) ਮਿਤੀ 01.09.1987 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿਟੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੪ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ। ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"3. ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਥਾਨਕ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸ਼ਾਪਸ ਐਂਡ ਅਸਟੈਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟਜ਼ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 41 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ

ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ "ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ" ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀ ਮਿਆਦ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲੰਬਿਤ ਸਨ, ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ।

19. ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ 12 ਤੋਂ 15 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ:

"12. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 "ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ" ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ "ਅਦਾਲਤ" ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ ੧੪ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ "ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ" ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਸਣ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ "ਅਦਾਲਤ" ਹੋਵੇਗੀ।

XXXXXX

15. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਤ ਦਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲ), ਜੋ ਕਿ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸ਼ਾਪਸ ਐਂਡ ਅਸਟੈਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟਜ਼ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 41 (2) ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗਠਿਤ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਸੀ, ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ "ਅਦਾਲਤ" ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਵਿਭਾਗੀ ਅਪੀਲ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਭਾਗੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਿਰਤ (ਅਪੀਲਾਂ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਧਾਰਾ 41 (2) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸਾਰੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਪੂਰੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ।

20. ਦੋ ਕਾਰਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਮਾਂ (ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ) ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਵਰਤਮਾਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੫ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ **ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਯੂਪੀ ਲਖਨਊ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਪਾਰਸਨ ਟੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਪਲਾਂਟਜ਼, ਕਾਨਪੁਰ, (1975) 4 ਐਸਸੀਸੀ 22** ਕੇਸ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਯੂ.ਪੀ. ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਯੂ.ਪੀ. ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 (3-ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੋਧ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਜੱਜ (ਸੋਧ) ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ, ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

9. ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਜਗਨਨਾਥ ਪ੍ਰਸਾਦ ਕੇਸ 1 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ. ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 195 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਗਨਨਾਥ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਜੱਜ (ਸੋਧ) ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, "ਅਦਾਲਤਾਂ" ਹਨ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹਨ ਅਤੇ "ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਹੀਂ"। ਇਸ ਲਈ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਜਿਹੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.] 117

21. ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ. ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਪੀ ਸਾਰਥੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3

22. ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਕੱਠੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ; ਕੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ? ਕੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 29 (2) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 4 ਤੋਂ 24 (ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਸਮੇਤ) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ? ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਾ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 29 (2) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 29 (2) ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕਵਰ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ?

23. ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਸੋਧਣ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ ਹੈ। ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1908 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਅਦਾਲਤ' ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 4 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਉਸ ਦਿਨ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਬੰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਉਸ ਦਿਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਬਾਰਾ ਖੁੱਲ੍ਹਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 5 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 ਦੇ ਆਰਡਰ XXI ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਾਂ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪੀਲ

ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6 ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਜਾਂ ਪਾਗਲ, ਜਾਂ ਮੂਰਖ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਾ ਜੋ ਅਪੰਗਤਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

24. ਸੈਕਸ਼ਨ 9, 10 ਅਤੇ 11 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ ੧੨ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਅਪੀਲ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਜਾਂ ਸੋਧ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 13 ਦੁਬਾਰਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 14 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਧਾਰਾ 14. ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ। (1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਚਿਤ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦੀ, ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ, ਅਧਿਕਾਰ

ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਤੋਂ, ਇਸ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੈ.

(2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਉਚਿਤ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਉਸੇ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦੀ, ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੰਗੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਉਸੇ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ।

(3) ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 (1908 ਦਾ 5) ਦੇ ਆਰਡਰ XXII ਦੇ ਨਿਯਮ 2 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਜਾਜ਼ਤ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਵਾਂਗ।

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.] 119

ਵਿਆਖਿਆ - ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ, -

(ਏ) ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਸਾਬਕਾ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸ ਦਿਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(ਅ) ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(c) ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੁਕਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

21. ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 16 ਅਤੇ 17 ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ ੧੮ ਤੋਂ ੨੧ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਸੀਮਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 29 ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਬੱਚਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 29 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਧਾਰਾ 29. ਬੱਚਤ। (1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼, ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 3 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਮਿਆਦ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਐਸਆਈਟੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕਿਸੇ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ, ਧਾਰਾ 5 ਤੋਂ 24 (ਸਮੇਤ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(3) ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(4) ਧਾਰਾ 25 ਅਤੇ 26 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ "ਆਸਾਨੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਆਸਾਨੀ ਐਕਟ, 1882 ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

22. ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ "ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ" ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਸੂਟਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ।

XXXXXX

23. ਧਾਰਾ 29 (2) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੁਆਰਾ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 3 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮਿਆਦ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4 ਤੋਂ 21 (ਸ਼ਾਮਲ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿਰਫ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ, ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਅਰਥਾਤ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਆਮ ਦਰਜੇਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਉਪਾਅ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੋਰਮ ਵੀ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਉਦਾਹਰਣ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਸੋਧ ਦਾ ਉਪਾਅ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਮ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 29 (2) ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ

ਅਦਾਲਤਾਂ/ਅਥਾਰਟੀਆਂ/ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫ਼ੈਸਲੇ ਹਨ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਹੋਣ।

24. ਧਾਰਾ 29 (2) ਵੀ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ। ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮੂਹ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼/ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸੈੱਟਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਾਂਗੇ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

25. ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਕੇਸ **ਟਾਊਨ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕੌਂਸਲ, ਅਥਾਨੀ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ, ਹੁਬਲੀ, (1969) 1ਐਸਸੀਸੀ 873 ਹੈ।** ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 33 (ਸੀ) (2) ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਮਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 137 ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 33 (ਸੀ) (2) ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ:

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.] 121

"12..... ਇਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ। ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਾਂ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੀ ਕਿਰਤ ਅਦਾਲਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਕਿਰਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ.....

26. ਨਿਤਿਆਨੰਦ, ਐਮ ਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ **ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਰਤ** ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 33 (ਸੀ) (1) ਅਤੇ (2) ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 137 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

3. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 137 ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਤੀਜੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ

ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ "ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਬੰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ" ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਕੋਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

27. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948, ਯੂਪੀ ਲਖਨਊ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਪਾਰਸਨ ਟੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਪਲਾਂਟਜ਼, ਕਾਨਪੁਰ (1975) 4 ਐਸਸੀਸੀ 22 **ਵਿੱਚ ਯੂਪੀ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ**। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੈਰਾ 1 ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਹੈ:

"1. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਆਮ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ: ਕੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (2) ਨੂੰ ਯੂ.ਪੀ. ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 68 (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਡਿਫਾਲਟ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਯੂ.ਪੀ. ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, "ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ") ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਤੋਂ?"

28. ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ 10.05.1963 ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ੧੮ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਡਿਫਾਲਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ। ਸੋਧ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੪ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਨੇ ਸੋਧਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੌਰਾਨ ਬਹਾਲੀ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਹੜੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੇਲਜ਼-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਜੱਜ (ਸੋਧ) ਸੇਲਜ਼-ਟੈਕਸ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੈਰਾ 9 ਅਤੇ 24 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ:

“9..... ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਜੱਜ (ਸੋਧ) ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, "ਅਦਾਲਤਾਂ" ਹਨ। ਉਹ ਸਿਰਫ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹਨ ਅਤੇ "ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਹੀਂ"। ਇਸ ਲਈ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਜਿਹੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ.....

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.] 123

24. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (2) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਡਿਫਾਲਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਤੋਂ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

29. **ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ, ਤ੍ਰਿਵੇਂਦਰਮ ਬਨਾਮ ਟੀਪੀ ਕੁਨਹਾਲੀਅਮਮਾ, (1976) 4 ਐਸਸੀਸੀ 634 ਕੇਸ** ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ, 1885 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 137 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਥਾਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 137 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਸੀਪੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੈਰਾ 18 ਅਤੇ 22 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

18. 1908 ਦੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 181 ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 137 ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 137 ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। 1908 ਦੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ 1963 ਦੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਵਾਂਗ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 137 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ" ਸ਼ਬਦ ◌ਾਂ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਭਾਗ 1 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ ੧੩੭ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 1963 ਦੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 5 ਅਦਾਲਤ ਬੰਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਹੈ।

XXXXXX

22. ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 1963 ਦੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 137 ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਥਾਨੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕੌਂਸਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਵੱਖਰੇ ਹਾਂ ਅਤੇ

ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 1963 ਦੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 137 ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕੋਲ ਸੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ 1963 ਦੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 137 ਦੇ ਦਾਇਰੇ 'ਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ।

30. ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 137 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

31. ਸਕੁਰੂ ਬਨਾਮ ਤਾਨਾਜੀ, 1985 (3) ਐਸਸੀਸੀ 590 **ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ** ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 19 ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਤਹਿਤ ਮੁਆਫ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸਿਰਫ 'ਅਦਾਲਤਾਂ' ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਾਂ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਪੀਲ 'ਚ ਕੋਈ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵੈਂਕਈਆ ਮਾਮਲੇ 1 'ਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹੈ। ਟਾਊਨ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕੌਂਸਲ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ, ਨਿਤਿਆਨੰਦ ਐਮ ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮਾਨੰਦਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਿਰਫ "ਅਦਾਲਤਾਂ" ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਾਂ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 90 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸੀਮਾ ਐਕਟ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ....."।

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.] 125

32. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ, ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 93 ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ

ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1958 ਐਕਟ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

“3..... ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ, ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਕੇ ਦਰਸਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਇਕੋ ਇਕ ਵਿਵਸਥਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 93 ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ:

93. ਸੀਮਾਵਾਂ- ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੋਧ ਲਈ ਹਰੇਕ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਹਰ ਅਰਜ਼ੀ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1908 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸਾਦਾ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਰਫ "ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਭਾਗ III ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਧਾਰਾ 12 ਤੋਂ 24 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਧਾਰਾ 5 "ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ" ਨਾਲ

ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗਣਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵੈਂਕਈਆ ਕੇਸ 1 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 93 ਦਾ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।

XXXXXX

33. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ **ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ) ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਹ ਮਨੀਲਾਲ ਚੰਦੂਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1996) 9 ਐਸਸੀਸੀ 414**, ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੫ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੈਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"18. ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 29 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਕਲੈਕਟਰ/ਐਲਏਓ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 18 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਹੈ।

34. ਇਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ **ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕੰਸੋਲੀਡੇਟਿਡ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਜ਼ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2008) 7 ਐਸਸੀਸੀ 169.** ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਸਵਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਪੈਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਹੈ:

"18. ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ.....

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ

35. ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਪੈਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਦੇਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਹੈ:

"19. ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

36. ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 (2) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ ੩੪ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੫ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੈਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"20. ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 (2) ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 3 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮਿਆਦ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ

ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ, ਧਾਰਾ 4 ਤੋਂ 24 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ, ਅਤੇ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀਮਾ ਦੀ ਕੁਝ ਮਿਆਦ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਲਈ ਦਰਸਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਤਹਿਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

XXXXXX

37. ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ **ਸੀਐਸਟੀ ਬਨਾਮ ਪਾਰਸਨ ਟੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਪਲਾਂਟਜ਼ ਮਾਮਲੇ** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ **ਸੀਐਸਟੀ ਬਨਾਮ ਪਾਰਸਨ ਟੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਪਲਾਂਟਜ਼** ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸੋਧ ਅਦਾਲਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੈਰਾ 26 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਗੱਲ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ:

"26. ਸੀਐਸਟੀ (1975) 2 ਐਸਸੀਸੀ 22 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਭਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸੋਧ ਅਥਾਰਟੀ "ਅਦਾਲਤਾਂ" ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ 14 ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਚੋਲੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਠੇਕੇਦਾਰ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਫੋਰਮਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰਲ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ "ਅਦਾਲਤਾਂ" ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਸੀਐਸਟੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਉਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਤਹਿਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.] 129

38. ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਰ.ਵੀ. ਰਵਿੰਦਰਨ, ਜੇ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 29 (2) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਾਂ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਪੈਰਾ 44 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"44. ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਮਿਆਦ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਤੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3 ਅਤੇ 29 (2) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਾਂ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

39. ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਐਮਪੀ **ਸਟੀਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ**

ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਸੈਂਟਰਲ ਆਬਕਾਰੀ, 2015 (7) ਐਸਸੀਸੀ 58, ਰੋਹਿੰਟਨ ਫਲੀ ਨਰੀਮਨ, ਜੇ. ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੈਰਾ 11 ਤੋਂ 35 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲ) ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲ) ਕੋਲ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 128 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦਾ ਲਾਭ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2, ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਪਰਾਧਿਕ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ ੧੪ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 29 (2) 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 33 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ:

“33..... ਧਾਰਾ 29 (2) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:

"29. ਬੱਚਤ। –(1) * * *

(2) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 3 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ, ਧਾਰਾ 4 ਤੋਂ 24 (ਸ਼ਾਮਲ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੰਨ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 29 (3) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 29 (3) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:

"29. ਬੱਚਤ।–(1)-(2) * *

(3) ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਜਦੋਂ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ, ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 29 (2) ਸਮੇਤ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਸਮੁੱਚਤਾ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ।

40. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 14 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੫ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ।

41. ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। **ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਮਦਨ ਲਾਲ ਦਾਸ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਬਰੇਲੀ (1976) 4 ਐਸਸੀਸੀ 464** ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1960-61 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.] 131

ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਡੀਲਰ ਨੂੰ 02.08.1965 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਡੀਲਰ ਨੇ ਅਪੀਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 15.06.1966 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜੋ 17.08.1967 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਯੂ.ਪੀ. ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ 09.09.1967 ਨੂੰ ਜੱਜ (ਸੋਧ) ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਡੀਲਰ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 12 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਜੱਜ (ਸੋਧ) ਨੇ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੋਧ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਡੀਲਰ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 (1) ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਡੀਲਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

42. ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਯੂਪੀ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 12 (2) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ

ਕਰਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"4. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ. ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਰਣਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ. ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਧਾਰਾ 12 (2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਯੂ.ਪੀ. ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 (2) ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ. ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ 1963 ਦੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 (2) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

43. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਧ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 (2) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਜੱਜ (ਸੋਧ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੋਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਯੂ.ਪੀ. ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ

ਹੈ। ਧਾਰਾ ੧੦ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸੋਧ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 10 (1) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਸੈਕਸ਼ਨ 10. ਸੋਧ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। (1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 217 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸੋਧ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗੀ।

44. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1948 ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੋਧ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ **ਨੇ ਯੂਪੀ** ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ (ਸੋਧ) ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹਨ। **ਸੀਐਸਟੀ, ਯੂਪੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਪਾਰਸਨ ਟੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਪਲਾਂਟਜ਼** ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੱਜ (ਸੋਧ) ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਜਿਹੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। **ਸੀਐਸਟੀ, ਯੂਪੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਮਦਨ ਲਾਲ ਦਾਸ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ** ਸੀਐਸਟੀ, ਯੂਪੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਪਾਰਸਨ ਟੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਪਲਾਂਟਜ਼ **ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਤਾਕਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ** ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। **ਸੀਐਸਟੀ, ਯੂਪੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਪਾਰਸਨ ਟੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਪਲਾਂਟਜ਼ ਐਂਡ ਪਲਾਂਟਜ਼** ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸੀ ਭਾਵ ਯੂ.ਪੀ. ਸੇਲਜ਼

ਟੈਕਸ ਐਕਟ, **ਸੀਐਸਟੀ, ਯੂ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਪਾਰਸਨ ਟੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਪਲਾਂਟਜ਼ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ (ਸੋਧ) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਸੀ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ **ਹੀ ਸੀਐਸਟੀ, ਯੂਪੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਮਦਨ ਲਾਲ ਦਾਸ** ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਤਿਆਨੰਦ, ਐਮ ਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆ ਚੁੱਕਾ **ਹੈ। ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ)** ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। **ਸੀਐਸਟੀ, ਯੂਪੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਮਦਨ ਲਾਲ ਦਾਸ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਬਰਾਬਰ ਤਾਕਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ** ਸੀਐਸਟੀ, ਯੂਪੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਪਾਰਸਨ ਟੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਪਲਾਂਟਜ਼ **ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।**

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.] 133

45. ਜਿਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ **ਮੁਕਰੀ ਗੋਪਾਲਨ ਬਨਾਮ ਚੇਪੀਲਾਟ ਪੁਥਨਪੁਰਯਿਲ ਅਬੂਬਕਰ, (1995) 5 ਐਸਸੀਸੀ 5.** ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੇਰਲ ਇਮਾਰਤਾਂ (ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1965 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ

ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਪੈਰਾ 1 ਵਿੱਚ ਜੋ ਮੁੱਦਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ:

"1. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਪਰ ਦਿਲਚਸਪ ਸਵਾਲ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ "ਕੀ ਕੇਰਲ ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼ (ਲੀਜ਼ ਐਂਡ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1965 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਰੈਂਟ ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।" ਜੋਕਿਮ ਫਰਨਾਂਡੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਅਮੀਨਾ ਕੁਨਹੀ ਉਮਾ, ਏਆਈਆਰ 1974 ਕੇਰ 162 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਰੋਕ ਵਜੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

46. ਇੱਕ ਤੱਥ ਜੋ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 5 ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“5. ..... ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੇਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 18 (1) ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਕੇਰਲ ਰੈਂਟ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਇਮਾਰਤਾਂ (ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1965-ਨੋਟੀ। ਧਾਰਾ 18 (1) ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

XXXXXX

(ਕੇਰਲ ਗਜ਼ਟ ਨੰਬਰ 38 ਮਿਤੀ 26 ਸਤੰਬਰ 1989 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ: ਐਸਆਰਓ : 1989 ਦਾ 1631)

ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ

1989 ਦਾ ਐਸ.ਆਰ.ਓ. ਨੰਬਰ 1631 ਕੇਰਲ ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼ (ਲੀਜ਼ ਐਂਡ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1965 (1965 ਦਾ 2) ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਕੇਰਲ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਕਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ।

47. ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ "ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਡਿਜ਼ਾਈਨਾ" ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਜੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਸੀ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਡਿਜ਼ਾਈਨਾਟਾ। ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

“8..... ਜਦੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਟੈਸਟ ਕਿ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕਿਰਾਇਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਮੌਜੂਦ ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨਰੀਮਨ ਨੇ ਵੀ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਡਿਜ਼ਾਈਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ.....

48. ਧਾਰਾ 29 (2) 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 29 (2) ਕਿਰਾਇਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੈਰਾ 11 ਅਤੇ 15 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"11. ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 29 (2) ਆਪਣੇ ਬਲ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 29 (2) ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤੋਂ 24 ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਸੈਕਸ਼ਨ ५ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਲਈ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ

ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰੈਂਟ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 (2) ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਲਈ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਜੋਕਿਮ ਫਰਨਾਂਡੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਅਮੀਨਾ ਕੁਨਹੀ ਉਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਇਸ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਇੱਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਡਿਜ਼ਾਈਨਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਗਲਤ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਹੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਗਲਤ ਵਿਚਾਰ ਸੀ।

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.] 135

15. ਇੰਡੀਅਨ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1908 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 29 (2) ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਧਾਰਾ 29 (2) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੱਢੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 4 ਤੋਂ 24 ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 5 ਲਿਆਏਗੀ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ

ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ[ਸੋਧੋ] ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਿਆਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਧਾਰਾ 29 (2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਮ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜ਼ਿਕਰ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ 1965 'ਚ ਨਵਾਂ ਰੈਂਟ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਾ 31 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 1963 ਦੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 (2) ਅਤੇ ਰੈਂਟ ਐਕਟ 1965 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 5 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ 1965 ਦੇ ਰੈਂਟ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਾਂ ਲਈ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

49. ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ **ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਟੀਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮੁਕਰੀ ਗੋਪਾਲਨ** ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ

ਹੈ। **ਮੁਕਰੀ ਗੋਪਾਲਨ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ** ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਟੀਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ **ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ** ਨੇ ਪੈਰਾ 29 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ:

"29. ਮੁਕਰੀ ਗੋਪਾਲਨ ਕੇਸ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਕੰਸੋਲੀਡੇਟਿਡ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਵੀ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਉੱਦਮ ਬਨਾਮ ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 (3) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: ....."

32. ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕਰੀ ਗੋਪਾਲਨ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕੰਸੋਲੀਡੇਟਿਡ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਉੱਦਮ[ਸੋਧੋ] ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਸਨ ਟੂਲਜ਼ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁਕਰੀ ਗੋਪਾਲਨ ਕੰਸੋਲੀਡੇਟਿਡ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉੱਦਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੁਣ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

50. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ **ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਬਨਾਮ ਅੰਸ਼ੁਮਨ ਸ਼ੁਕਲਾ, (2014) 10 ਐਸਸੀਸੀ 814** 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਾਧਿਅਮ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1983 ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, ਧਾਰਾ 29

(2) ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ **ਮੁਕਰੀ ਗੋਪਾਲਨ** ਕੇਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੈਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

20. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਇਨਾਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ 2005 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ 2005 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਣਸੋਧੇ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.] 137

51. ਐਕਟ, 1983 ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਰਾ 32 ਅਤੇ 33 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ:

"32. 1983 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰਾਈਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ 1983 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਸੀ।

33. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸੋਧ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਈ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ।

52. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਕਟ, 1983 ਦੀ ਸਕੀਮ ਤੋਂ ਖੁਦ ਪਾਇਆ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 5 ਧਾਰਾ 29 (2) ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨਾਲ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੈਰਾ 33 ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਗੌਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੋਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਧਾਰਾ 29 (2) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ **ਸਈਦ ਜ਼ਲੀਲ ਅਖਤਰ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਆਵਮ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ, (2016) 12 ਐਸਸੀਸੀ 365 ਹੈ।** ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1960 ਦੀ ਧਾਰਾ 55 (2) ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 55 (2)

ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ **ਮੁਕਰੀ ਗੋਪਾਲਨ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਮੁਕਰੀ ਗੋਪਾਲਨ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ੁਮਨ ਸ਼ੁਕਲਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ** ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੈਰਾ 11 ਅਤੇ 12 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

XXXXXX

"11. ਪੈਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਕਰੀ ਗੋਪਾਲਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸਥਾਰਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅੰਸ਼ੁਮਨ ਸ਼ੁਕਲਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਕਰੀ ਗੋਪਾਲਨ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨੇਹਰਲਾਲ ਵਰਮਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

12. ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕਰੀ ਗੋਪਾਲਨ ਕੇਸ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ੁਮਨ ਸ਼ੁਕਲਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੇਰੀ ਦੀ ਹੱਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ 8-9-1995 ਸੀ, ਅਰਜ਼ੀ 11-9-1995 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਅਰਥਾਤ, 9-9-1995 ਅਤੇ 10-9-

1995 ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਅਤੇ ਐਤਵਾਰ ਸੀ. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਅਸਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰਕ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਪਣੇ 18-3-2009 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

53. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ **ਕਿ ਮੁਕਰੀ ਗੋਪਾਲਨ ਨੂੰ** ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਟੀਲ **ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਸੀ** ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਕੇਸ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ **ਅੰਸ਼ੁਮਨ ਸ਼ੁਕਲਾ ਦੇ** ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਮੁੱਦਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.] 139

54. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤੋਂ ਜੋ ਅਨੁਪਾਤ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

(1) ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ।

(2) ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਐਕਟ, 1959 ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਰਗੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ।

(3) ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 (2) ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਨਾ ਕਿ ਐਕਟ, 1959 ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ।

(4) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਕੀਮ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

55. ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ:

(i) ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 (2) ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

(ii) ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 29 (2) ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਬਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 (2) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 4

56. ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 5 ਸਮੇਤ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਐਕਟ, 1959 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ, 1959 ਅਧੀਨ ਸਕੀਮ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ।

XXXXXX

57. ਧਾਰਾ 110 ਅਧਿਆਇ 5 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਧਾਰਾ 69 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਧਾਰਾ 110. (1) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਚੈਪਟਰ 5 ਜਾਂ ਚੈਪਟਰ VI ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਸੁਣਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, 1908 (1908 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 5) ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ.

(2) ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 (1872 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 1) ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਹੁੰ ਐਕਟ, 1873 (1873 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ X) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

(3) ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 1 [ਜਾਂ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ] ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1850 (1850 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ XVIII) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਆਂਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

58. ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ

ਬਣੇਗੀ. ਧਾਰਾ ੧੧੦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

59. ਧਾਰਾ 115 ਸੀਮਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਐਕਟ, 1959 ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

XXXXXX

ਗਣੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਊਨਰ, ਟੀ.ਐਨ. ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.] 141

60. ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਧਾਰਾ 69 (2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਯਮਿਤਤਾ ਜਾਂ ਸਹੀਤਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕੇ, ਜੁਆਇੰਟ

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਉਚਿਤਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।

61. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 69 (2) ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁਦ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁਦ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 69 (1) ਤਹਿਤ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਧਾਰਾ 69 ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਸਾਡੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 69 (1) ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

62. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 116, ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਦੋ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨਿਯਮ ਮਿਤੀ 30.08.1961 ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਮਿਤੀ 30.08.1961। ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨਿਯਮ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ, ਹਲਫਨਾਮੇ, ਅਪੀਲ ਮੈਮੋਰੰਡਮ, ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਆਦਿ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਵੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੫ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਚਾਨਣਾ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ।

XXXXXX

63. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 1959 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਸੀਮਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ ੧੧੫ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ ੫ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਐਕਟ, 1959 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

64. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ 31.07.2013 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

65. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 (2) ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 69 (2) ਤਹਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਏ ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇੰਨਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 69 (2) ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਵੇਗਾ।

66. ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਸਹਿਣ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।



Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi